MALTA

TRIBUNAL GĦALL-INVESTIGAZZJONI TA' INĠUSTIZZJI

ONOR. IMĦALLEF
LINO FARRUGIA SACCO

Seduta tal-15 ta' April, 2003

Thomas Harmsworth
vs
Ministeru tat-Turizmu u Segretarju Amministrattiv u Chairman tal-Mediterranean Conference Centre li gie kjamat fir-rikors b' digriet tal-20 ta' Jannar 2000

It-Tribunal,

RIKORS:
Ra r-rikors li bih ir-rikorrent wara li ppremetta illi bejn id-9 ta' Mejju 1987 u l-15 ta' Mejju 1995, u b'mod aktar preciz fi jew ghall-habta ta' bejn l-1992 u l-1995 huwa kien sofra ingustizzja f' li gie meqjus bhala haddiem irregolari, kien gie trasferit u li ma kienx jithallas tal-grad li gie impjegat bih.

Illi l-fatti tal-kaz kienu fil-qosor kif gej:

Huwa kien gie impjegat mal-Ministeru tat-Turizmu fl-1986 bhala Operations Manager u mibghut il-Mediterranean Conference Centre.

Kif appena nbidel il-Gvern fl-1987 huwa ma kienx inghata aktar xoghol, u ghamel kwazi sentejn shah f'din il-pozizzjoni, minkejja li dejjem talab ic-Chairman biex jaghtih ix-xoghol.

Ghall-habta tal-1989, kien kellmu l-Ministru l-Onor. Dr. Michael Refalo, u dan kien qallu biex imur jirraporta ghax-xoghol il-White Rocks Holiday Complex, jaghmel xoghol ta' Stores Manager li kien kwazi ekwivalenti ghall-kariga li kellu f'Dar il-Mediterran.

Wara xi sentejn, kien rega' sejjahlu l-Ministru Dr. Michael Refalo, u dan qallu li kien ser jaghtih xoghol ta' aktar responsabbilta` u ghaldaqstant kien tah gimghatejn cans biex jahsibha jekk jaccettax il-kariga offruta ta' Area Manager inkarigat mill-Beach Cleaning ta' Malta u Ghawdex kollu. Minhabba li din il-kariga kienet aktar vicin il-posizzjoni tieghu, huwa kien accetta.

Wara xi zmien, huwa kien gie mitlub jiffirma dikjarazzjoni li huwa jaccetta li jigi down graded ghall-Group A, ghaliex skond id-dikjarazzjoni huwa kien gie impjegat bhala haddiem irregolari. Billi seta jigi mkecci, u fuq parir tal-GWU huwa ma kellux triq ohra hlief li jiffirma, izda kien ghamel dan taht ittra ta' protesta li kienet issuggerietlu l-istess Union, ghaliex huwa ma kienx jaqa' taht din il-kariga, billi huwa kien gie impjegat direttament mal-Mediterranean Conference Centre, f'Lulju tal-1986.

Ghall-habta ta' l-1993, huwa kien gie mibghut ghand id-Direttur tat-Turizmu u dan kien qallu sabiex mill-bidu ta' Mejju jirrapporta ghax-xoghol Villa Portelli, il-Kalkara ma' l-MSU. Hemmhekk kien gie inkarigat biex jaghmel inventarju tax-xtajtiet kollha ta' Malta u Ghawdex, biex ix-xoghol ta' tindif jinghata b'kuntratti mill-Kunsilli Lokali.

Minhabba li huwa kien gie down graded, huwa kien tilef il-kariga li kellu ta' Operations Manager, is-seniority li kellu kif ukoll il-paga.

Ghaldaqstant huwa hass li kien gie diskriminat b'din il-manjiera minhabba t-twemmin politiku tieghu u li minhabba f'hekk ghadu jbati danni morali u finanzjarji sal-lum.

Illi huwa kien bi hsiebu jgib biex isostni l-ilment tieghu lix-xhieda murija fl-elenku li jindika ghar-rigward ta' kull xhud dawk il-fatti li r-rikorrent kien bi hsiebu jgib prova dwarhom bix-xhieda tieghu.

Ghaldaqstant ir-rikorrent talab lil dan it-Tribunal li jisma' u jiddeciedi dwar dan l-ilment skond l-Att ta' l-1997 dwar it-Tribunal ghall-Investigazzjoni ta' Ingustizzji, u li jinghata rimedju billi jigi ordnat illi jnghata lura l-grad ta' Operations Manager li kellu qabel, minn dik id-data li jkun xieraq, jew grad analogu u li jigi kkumpensat ghal dak kollu li huwa kien gie mcahhad minnu ingustament, jew inkella jekk dan ir-rimedju ma jistax jinghata, li jigi ordnat li jithallas kumpens f'ammont li ma jeccedix is-somma ta' Lm5,000.

Ra l-elenku tax-xhieda tar-rikorrent.

ECCEZZJONIJIET:
Ra r-risposta tal-Ministeru tat-Turizmu u tas-Segretarju Permanenti fl-Ufficcju tal-Prim Ministru li eccepew:

1. Illi s-Segretarju Permanenti fl-Ufficcju tal-Prim Ministru mhuwiex il-legittimu kontradittur ghall-ilment fit-termini ta' l-Artikolu 181B tal-Kap 12.

2. Illi kwantu dirett kontra l-Ministeru tat-Turizmu l-ilment huwa wkoll infondat ghar-ragunijiet segwenti:

a) Ir-rikorrent kien impjegat bhala Operations Manager fil-Mediterranean Conference Centre minghajr ma kienu gew segwiti d-disposizzjonijiet Kostituzzjonali (Art 110 (6)) li jassikuraw l-ugwaljanza ta' access ghall-impiegi fis-settur

pubbliku u kien ghalhekk klassifikat mid-Dipartiment tax-Xoghol bhala “haddiem irregolari”.

b) Illi l-impieg mal-Gvern isir fuq rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku b’mod specifikament regolat mill-Kostituzzjoni u r-rikorrent qatt ma nzamm jew gie vjetat milli japplika wara sejha ghall-applikazzjonijiet ghal impiegi pubblici bhal kull cittadin iehor.

c) Illi l-pozizzjoni tar-rikorrent fil-Ministeru tat-Turizmu kienet fil-fatt giet regolarizzata u r-rikorrent illum huwa haddiem regolari li jgawdi l-istess kundizzjonijiet ta’ xoghol bhal kull haddiem iehor.

d) Illi meta l-impieg tieghu kien gie regolarizzat u nhatar Grupp “A” fis-Servizz Pubbliku huwa kien zamm fuq bazi personali l-istess paga bazika li kellu fl-1 ta’ Jannar 1992 sakemm din tibqa’ oghla mill-paga fil-grad tieghu.

e) Illi ghalkemm kien mitlub jaghmel xoghol fil-White Rocks Holiday Complex u mal-Beach Cleaning Section tad-Dipartiment tat-Turizmu dan ma kien tah l-ebda dritt ghall-promozzjoni fi grad oghla.
Ra l-elenku tax-xhieda tal-intimati.

Ra r-risposta tac-Chairman tal-Mediterranean Conference Centre li eccepixxa:

1. Illi t-talbiet tar-rikorrent huma infondati fil-fatt u fid-dritt ghar-ragunijiet segwenti:

a) Ir-rikorrent kien impjegat bhala Operations Manager fil-Mediterranean Conference Centre minghajr ma kienu gew segwiti d-dispozizzjonijiet Kostituzzjonali (Art. 110 (6)) li jassikuraw l-ugwaljanza ta’ access ghall-impiegi fis-settur pubbliku u kien ghalhekk klassifikat mid-Dipartiment tax-Xoghol bhala “haddiem irregolari”.

b) Illi l-impieg mal-Gvern isir fuq rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku b’mod specifikament regolat mill-Kostituzzjoni u r-rikorrent qatt

ma nzamm jew gie vjetat milli japplika wara sejha ghall-applikazzjonijiet ghal impiegi.

c) Illi l-pozizzjoni tar-rikorrent fil-Ministeru tat-Turizmu kienet fil-fatt giet regolarizzata sa mill-1 ta' Jannar 1992 meta kien gie mahtur fi Grupp 'A' fis-Servizz Pubbliku, u llum huwa haddiem regolari li jgawdi l-istess kundizzjonijiet ta' xoghol bhal kull haddiem iehor.

d) Illi meta l-impieg tieghu kien gie regolarizzat u nhatar fi Grupp 'A' fis-Servizz Pubbliku, huwa kien zamm fuq bazi personali l-istess paga bazika li kellu fl-1 ta' Jannar, 1992 sakemm din tibqa' oghla mill-paga fil-grad tieghu.

Illi ghalkemm ir-rikorrent kien mitlub jaghmel xoghol fil-White Rocks Holiday Complex u mal-Beach Cleaning Section tad-Dipartiment tat-Turizmu dan ma tah l-ebda dritt ghall-promozzjoni fi grad oghla.

Ra l-elenku tax-xhieda tal-intimati.

Ra l-atti kollha tal-kawza.

Sema' lix-xhieda bil-gurament.

Sema' l-abili difensuri.

Ikkunsidra

PROVI:

Ir-rikorrent pprezenta affidavit fejn semma li kien impjegat mal-Ministeru tat-Turizmu fl-1986 bhala Operations Manager u mibghut il-Mediterranean Conference Centre. Qal li meta nbidel il-Gvern fl-1987 ma nghatax aktar xoghol ghal kwazi sentejn. Fl-1989 kien kellmu l-Ministru Dr. Michael Refalo u qallu biex jirrapporta ghax-xoghol il-White Rocks Holiday Complex jaghmel xoghol ta' Stores Manager. Wara sentejn Dr. Refalo qallu li ser jaghtih xoghol ta' Area Manager inkarigat mill-Beach Cleaning ta' Malta u Ghawdex kollu u tah gimaghtejn biex jahsibha u hu accetta. Qal li kien gie mitlub jiffirma dikjarazzjoni biex jigi down graded ghall-Group A ghax hu kien gie impjegat

bhala haddiem irregolari. Fuq parir tal-GWU hu ffirma izda ghamel ittra ta' protesta. Semma li mill-bidu tad-dikjarazzjoni li jigi Group A sa meta pprezenta l-affidavit qatt ma ghamel xoghol ta' Group A, dejjem xoghol ta' responsabbilita` kbira. Fl-1993 gie mibghut ghand id-Direttur tat-Turizmu u mill-bidu ta' Mejju beda jirraporta ghax-xoghol Villa Portelli, l-Kalkara ma' l-MSU u beda jaghmel inventarju tax-xtajtiet kollha ta' Malta u Ghawdex, biex ix-xoghol ta' tindif jinghata b' kuntratt mill-Kunsill Lokali. Qal li minhabba li kien gie down graded tilef il-kariga li kellu ta' Operations Manager, is-seniority kif ukoll il-paga. Sostna li gie diskriminat minhabba t-twemmin politiku tieghu.

Qal li ghall-habta ta' l-1985 hu kien jahdem bhala part timer mal-Mediterranean Conference Centre u wara kien applika u ghamel interview. Kien is-Sur Albert Agius Ferrante li kien ghamillu l-interview. Ikkonferma li kien iffirma l-kuntratt tal-1986 u ghall-habta ta' l-1991 u 1992 kien iffirma kuntratt iehor. Qabel ma sar il-ftehim hu kien ilu sena jew sitt xhur il-Mediterranean Conference Centre u qal li l-ftehim ma kienx japplika ghalih. Hu sar Civil Servant fl-1991 u minn dak iz-zmien ma kien iffirma xejn. Semma li baqa' hemmhekk sa l-1994 u mbaghad l-appointment kien sar backdated ghal Jannar 1991.
Bhala Operations Manager kien responsabbli ghac-centru kollu u ghall-organizzazzjonijiet kollha li jsiru bhal coffee mornings.

Wara l-elezzjoni ta' l-1987 peress li kienet nharqet is-sala tal-Mediterranean Conference Centre hafna mix-xoghol kellu jonqos u allura kien hemm surplus ta' impjegati. Ic-Chairman Agius Ferrante ghal xi ftit zmien kien tah xi xoghol ma' xi perit fejn kien dam gimgha. Hu acceta l-appointment ta' Civil Servant izda hu lmenta minnu ghax nizzlulu l-grad ghal xejn b'xejn u kien Lino Borg id-Direttur tat-Turizmu li kien qallu biex jiffirma l-appointment u qallu li jekk ma jiffirmax jigri 'l barra. Qal li kien hemm ohrajn li kienu jahdmu mal-Mediterranean Conference Centre izda dawn ma kellhomx l-opportunita` li jiffirmaw dak il-kuntratt li jigu Civil Servants u b'hekk baqghu hemmhekk. Semma

li dawk li kienu mgeghla jiffirmaw, bhalu, kollha ghamlu bhalu u saru Civil Servants.

Xehed James Rizzo pensjonant li semma li l-kariga tieghu qabel ma rtira kienet ta' Head of Department fil-Ministeru tat-Turizmu. Ghall-habta ta' l-1987 - 1988 ir-rikorrent kien gie mitlub li mill-Mediterranean Conference Centre jintbaghat mieghu fil-Ministeru tat-Turizmu u jigi allokat xoghol addattat ghalih. Meta kien jahdem mieghu r-rikorrent dejjem kien fully occupied. L-ewwel xoghol li kien inghata r-rikorrent kien responsabilitajiet fil-Beach Cleaning Department bhala speci ta' supervisor u fl-istess hin kellu jaghmel re-organasation ta' dik is-sezzjoni. Ikkonferma li r-rikorrent kellu responsabbilitajiet sostanzjali f'dik is-sezzjoni. Iddeskriva lir-rikorrent bhala kapaci u kuxjenzjuz hafna fuq xoghlu u qatt ma kellu problemi fir-rigward tieghu.

Ma kien jaf xejn dwar meta r-rikorrent kien gie down graded ghal grupp A pero` qal li kien hemm hafna nies li kienu kapaci u jaghmlu xoghol ta' responsabbilita` iktar mill-grad li kienu fih. Aktar milli r-rikorrent kien inghata grad meta kien mar maghhom, kien allokat certu responsabbilitajiet. Aktar tard kien qal lir-rikorrent li hu kien jehtieg jintbaghat l-MSU biex jghin fir-re-organisation tal-Beach Cleaning Department peress li kienet mehtiega hafna.

Xehed Albert Agius Ferrante li bejn l-1987 u l-1990 kien Chairman tal-Mediterranean Conference Centre. Qal li dak iz-zmien kien hemm bzonn li ssir espansjoni ta' dak ic-centru u ghalhekk hu beda jintervista lin-nies biex proprju ssehh dik l-espansjoni. Ikkonferma li r-rikorrent beda jahdem hemm bhala Operations Manager fi zmienu pero` ma ftakarx jekk kienx hu li ghamillu l-intervista. Ikkonferma li hu kien iffirma l-kuntratt tax-xoghol tar-rikorrent. Qal li r-rikorrent ma kienx ikun hu li jmexxi, jiddiskuti jew jinnegozja l-konferenzi internazzjonali. L-anqas fir-rigward ta' restaurant ma kienx ir-rikorrent illi kien jintriga. L-istess fir-rigward tat-teatru r-rikorrent qatt ma kellu l-inkarigu li jiddiskuti meta kienu jingabu artisti minn barra. Ir-rikorrent kellu xi sehem wara li jsir il-

kuntratt, li jorganizza certi affarijiet u jara x'hemm bzonn, x'jinhtieg bhal per ezempju mwejjed u siggijiet.

Ma kienx jafx meta r-rikorrent telaq mill-Mediteranean Conference Centre ghax ir-rikorrent ma kienx avzah. Ftakar li fl-1987 u 1988 ir-rikorrent kien talbu biex jallokawlu xoghol izda peress li kien hemm nies ohra diga` inkarigati ghal dak ix-xoghol ma setax jallokalu x-xoghol. Ma ftakarx li kien qal lir-rikorrent li kellu ordnijiet biex ma jinghatax xoghol. Qal li kien hemm bidla fil-Gvern u kien hemm policy ohra li kienet tghid li peress li kien hemm numru ta' staff kbir dan kellu jigi ridott.

Xehed <u>John B. Mifsud</u> Store Officer fil-Mediterranean Conference Centre li semma li kien dahal wara r-rikorrent ghall-habta ta' l-1986 fil-kariga ta' Restaurant Manager. Meta x-xhud dahal hemm, ir-rikorrent kien fil-pozizzjoni ta' Operations Manager fejn kien jaccetta l-funzjonijiet u wara kienu jaghmlu l-meetings flimkien mieghu u mal-Manager biex jaraw x' hemm bzonn ezatt. Ma kienx hemm xi hadd iehor li kien jaghmel l-istess xoghol bhar-rikorrent. Ix-xhud u r-rikorrent gieli kellhom xi meetings partikolari flimkien fuq xi catering functions u dawn flimkien mal-managers l-ohra. Wara l-bidla tal-Gvern fl-1987 ix-xhud kien baqa' hemmhekk u wara xi sena kien sar Catering Manager. Semma li hu qatt ma kellu problemi kemm dam hemmhekk. Qal li Operations Manager kien grad oghla minn tieghu.

Xehed <u>Charles Bonello</u> Head of Operations il-Mediteranean Conference Centre li qal li dahal f'Settembru 1980 bhala Theatre Manager. Fiz-zmien li dahal ir-rikorrent kien jiehu hsieb it-teatru u r-rikorrent kien jiehu hsieb xi konferenzi kif ukoll dinners. Bejn wiehed u iehor kienu fl-istess grad izda meta r-rikorrent kien Head of Operations jahseb li kien grad oghla minn tieghu. Qal li hu qabel ma kien fil-Mediterranean Conference Centre kien gie seconded mill-Medserv u baqa' misluf sal-1992 fejn imbaghad sar tal-post. Barra Theatre Manager kien ghamel xi zmien bhala Acting General Manager izda qabel kien ha l-promozzjoni ta' Operations Manager u sa meta xehed kien ghadu Operations Manager, Head of

Operations. Qal li r-rikorrent dahal bhala Operations Manager u beda jaghmel ix-xoghol li kien jaghmel hu qabel u kienu jghinu lil xulxin peress li kien hemm volum kbir ta' xoghol. Qal li sa fejn jaf hu ma kienx hemm applikazzjoni, u approvazzjoni minn naha tal-PSC. Meta telaq ir-rikorrent, ix-xoghol baqa' jiehu hsiebu hu.

Xehed James Catania li kkonferma r-risposta tad-dipartiment.

KONKLUZJONIJIET:
Illi l-partijiet qablu li ssir referenza ghas-sentenza moghtija minn dan it-Tribunal fil-kawza fl-ismijiet Grezzju Desira vs Ministeru tat-Turizmu et deciza fis-7 ta' Frar, 2002 u ghalhekk it-Tribunal sejjer jikkwota minn partijiet relevanti minnha fil-parti konkluziva:

"Illi ghalhekk jirrizulta li ftit qabel l-elezzjoni tal-1987 numru konsiderevoli ta' nies (fosthom ir-rikorrenti) gew impjegati mal-Mediterranean Conference Centre u dan fuq sempliciment rakkomandazzjoni u interview minghajr ma kienu hargu applikazzjonijiet, minghajr hatra formali ta' xi bord ghall-interviews u minghajr proceduri li solitu jsiru. Dawn fil-fatt kienu ghal zmien twil kunsidrati bhala haddiema irregolari mal-Gvern u kienu jithallsu mit-Tezor. Fis-sena 1993 kien sar ftehim kollettiv bejn it-Taqsima tar-Ristoranti, Lukandi, Ikel u Xorb tal-Union Haddiema Maghqudin u l-Mediterranean Conference Centre u ghalhekk saru haddiema regolari tal-Mediterranean Conference Centre. Inoltre ta' min isemmi li hargu zewg cirkolarijiet u cioe':

Fl-4 ta' Novembru, 1991 cirkolari mahruga mill-Ufficcju tal-Prim Ministru dwar Appointment of Charwomen Group A li tghid:

"It has been decided to offer a permanent post in Group A to all females who, on 31 December 1989, were listed in the Combined Register – i.e. those who were members of AWTS (including ex-Dejma), those 'irregularly employed' and those who were registering for employment on Part 1 of the Register.

In the case of your Organisation the females concerned can elect to remain in your employ should you consider that permanent employment can be offered to them….

u fl-1 ta’ Marzu, 1993 harget cirkolari mill-Ufficcju tal-Prim Ministru li fl-ewwel paragrafu qalet:

“In conformity with government policy as announced in the Budget Speech for 1992, all employees irregularly employed prior to 10th May 1987 were to be offered permanent employment with Government in Group A of the Industrial Grades with effect from 1st January, 1992.

Ikkunsidra li l-ewwel eccezzjoni moghtija hija li l-Ministeru tat-Turizmu mhux il-legittimu kontradittur tar-rikorrent a tenur tal-Artikolu 181B tal-Kap 12. Infatti l-Artikolu 181B(1) tal-Kap 12 jghid li:

“Il-Gvern ghandu jkun rapprezentat fl-atti u fl-azzjonijiet gudizzjarji mill-Kap tad-Dipartiment tal-Gvern li jkun inkarigat fil-materja in kwistjoni.”

Irrizulta li l-MCC kienet taqa’ taht id-Dipartiment tal-Kultura jew taht id-Direttur tat-Turizmu fi zminijiet diversi. Ghalhekk it-talba tar-rikorrenti messha saret kontra dawn id-Diretturi u mhux kontra l-Ministeru. Ghalhekk jilqa’ din l-eccezzjoni fil-konfront biss tal-Ministeru.

Ikkunsidra li l-Artikolu 110 subartikolu 6 tal-Kostituzzjoni jghid li:

“Dhul f’ impiegi ma’ kull korp stabbilit bil-Kostituzzjoni jew b’ xi ligi jew taht xi ligi ohra, u ma’ kull socjeta` jew korp iehor li fih il-Gvern ta’ Malta, jew xi korp kif intqal qabel, ikollhom sehem bizzejjed biex jikkontrollaw jew li fuqu jkollhom kontroll effettiv, ghandu, kemm-il darba dak id-dhul ma jkunx sar wara ezami pubbliku li jkun gie avzat kif imiss, isir permezz tas-servizz ghall-impjegar kif provdut fis-subartikolu (2) ta’ dan l-artikolu.”

Ghalhekk id-dhul fl-impieg tar-rikorrenti sar bi ksur manifest tal-artiklu 110 subartiklu 6 tal-Kostituzzjoni ta' Malta. Il-pozizzjoni tar-rikorrenti xejn ma kienet sabiha u nies bhalu kienu f' pozizzjoni kompletament fluwida. Gara izda li permezz tac-cirkolari tal-4 ta' Novembru 1991 il-Gvern iddecieda li joffri impieg permanenti fi Grupp A lin-nisa li fil-31 ta' Marzu 1989 kienu mnizzlin fil-combined register inkluz dawk irregularly employed. Ir-rikorrenti sostnew li din kienet bi ksur ghad-drittijiet taghhom ghax cittadini Maltin kollha jgawdu drittijiet ta' ugwaljanza u ghalhekk ma kellhomx ikunu eskluzi mill-beneficcji ta' tali cirkolari bil-fatt biss li huma irgiel u dan f' impieg li mhux necessarjament u bil-fors isir minn mara.

Hawnhekk it-Tribunal sejjer jikkwota minn sentenza ohra deciza minnu fl-20 ta' Novembru 2001 fl-ismijiet Francis Caruana vs Kummissarju tat-Taxxi Interni fejn intqal li:

"Dwar l-ewwel aspett tal-ilment dan hu bazat fuq il-mod kif harget l-OPM Circular 71/90, "Post of Supervisor (Female) in the Inland Revenue Department, Group D". Mill-istess dokument esebit jirrizulta car li l-applikazzjonijiet kienu miftuha ghal dak imsemmi fl-ewwel paragrafu "Female Government employees who wish to be considered for the appointment to the post of Female Supervisor…"

Issa rrizulta car li t-tip ta' xoghol li ried jigi attwat ma kienx xi xoghol li jinnecessita li dan isir minn mara ad eskluzjoni ta' ragel. It-Tribunal jikkondividi perfettament l-insenjament tal-kawza fl-ismijiet Victoria Cassar kontra l-Awtorita` Marittima ta' Malta et deciza mill-Qorti Kostituzzjonali fit-2 ta' Novembru 2001, u Rose Anne Galea vs Onor Prim Ministru deciza mill-Qorti Kostituzzjonali fil-11 ta' April, 1995. Bazat fuq l-artikoli 14 u 45 tal-Kostituzzjoni u l-artikoli 3, 8, u 14 tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem [Kap 319], hu essenzjali li jkun hemm l-ugwaljanza u l-parita` tas-sessi ghal kull impjieg. Dan naturalment jista' jkollu l-eccezzjoni tieghu meta jkun hemm impiegi li minn natura essenzjali taghhom jirrikjedu bilfors li l-applikant irid ikun mara jew ragel. It-Tribunal jifhem li postijiet bhal Security Frisker kif kienet precedentement Josephine Gatt jirrikjedu li biex

taghmel Security Frisking fuq nisa u tfajliet kemm mill-aspett morali kif ukoll socjali jinnecessitaw li persuna tkun mara izda ma jarax kif ghall-post ta' Supervisor bhal dak riferut ghalih fl-ilment dan jirrikjedi bilfors li kellha tkun mara specjalment meta l-impjegati ta' taht l-istess supervisor setghu jkunu rgiel."

Inoltre ssemmiet fuq ic-cirkolari tal-1 ta' Marzu 1993 li permezz taghha "all employees irregularly employed prior to 10th May 1987 were to be offered permanent employment with Government in Group A of the Industrial Grades with effect from 1st January 1992." Ghalhekk ukoll taht dan l-aspett huwa ingust li ma tigix moghtija l-opportunita` lir-rikorrenti li jitqies bhala persuna regularly employed.

Hawn it-Tribunal bil-fors irid jaghmel dawn ir-riflessjonijiet:

It-Tribunal ma jistax logikament jordna li kuntrarjament ghal dak li hemm imsemmi fl-Artikolu 110(6) ir-rikorrenti jitqies bhala regularly employed mal-Gvern;

Izda minn naha l-ohra ma jistax jasal ghal li manifestament jiddiskrimina kontra r-rikorrent ghax jekk mijiet ta' impjegati irregolari gew moghtija dik il-fakulta` bl-istess mod huwa dritt tieghu taht il-Kostituzzjoni li jigi moghti l-istess opportunita` u ghalhekk ghandu jitqies regularly employed mal-Gvern;

Hija stramba li fl-1993 il-procedura li ntuzat ghal mijiet ta' haddiema biex saru impjegati regolarment saret taht is-sistema kif fil-fatt giet implimentata;

Ir-ragunar ta' xi awtoritajiet li jqisu l-impieg tal-haddiema tal-MCC mhux bhala ta' impjegati tal-Gvern u li ghalhekk li ma kellhomx japplikaw il-provvedimenti tac-cirkolari tal-1 ta' Marzu 1993 kien stramb hafna ghax jekk dawn ma kienux haddiema mal-Gvern allura ma kienux applikabbli l-provvedimenti tal-Artikolu 110(6) u ghalhekk l-impieg taghhom seta' jitqies regolari.

Dan kollu jwassal ghall-fatt li t-Tribunal ihoss li r-rikorrenti kellu jkun moghti l-opportunita` kif inghataw tant haddiema ohra li kienu impjegati irregolarment li bhalhom kellu d-drittijiet tieghu. Huwa veru li wiehed ghandu josserva l-obbligazzjonijiet taht l-Artikolu 110(6) izda daqshekk iehor kellhom jigu osservati l-provvedimenti dwar diskriminazzjoni kemm bejn irgiel u nisa (cirkolari tal-4 ta' Novembru 1991) u kemm tal-haddiema mal-MCC ma' haddiema ohra (cirkolari tal-1 ta' Marzu 1993).

It-Tribunal jixtieq jikkwota minn sentenza ohra moghtija minnu fit-22 ta' Novembru 2001 fis-sentenza fl-ismijiet Francis Hili vs Chairman Bank of Valletta et fejn qal:

"Dwar diskriminazzjoni jinghad li hemm diskriminazzjoni meta persuni f'sitwazzjonijiet simili jigu trattati b'mod differenti minghajr ebda gustifikazzjoni ragjonevoli u oggettiva u fejn ma hemmx proporzjonalita' ragjonevoli bejn il-mezzi u l-ghan intenzjonat. Rikorrent irid jipprova li f'sitwazzjonijiet analogi rcieva trattament differenti, aktar favorevoli. Ir-rikorrent irid jipprova li hu gie trattat b'mod ingust b'paragun ma' persuni ohra f'sitwazzjoni analoga. Jekk is-sitwazzjoni mhux analoga, ma hemmx l-obbligu ta' l-istat li jiggustifika t-trattament differenti – Ara sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali deciza fil-31 ta' Mejju, 1999 fl-ismijiet Dr Victor Sultana vs Segretarju Permanenti fl-Ufficju tal-Prim Ministru. Ara wkoll "Law of the European Convention on Human Rights" - Harris Boyle and Warbrick pag 462 et, u "Law and Practice of the European Convention on Human Rights" - Gomien Harris, and Zwack pag 345 et]. Ara wkoll Vol LXXVII-I-127 u 136."

Ghalhekk wara li qies il-fatturi kollha hawn fuq imsemmija jhoss li ghandu jichad l-eccezzjonijiet bazati fuq l-Artikolu 110(6) tal-Kostituzzjoni u li impiegi mal-Gvern isiru fuq rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku.

L-eccezzjoni l-ohra tal-intimati li l-pozizzjoni tar-rikorrenti fl-MCC kienet fil-fatt giet regolarizzata u li r-rikorrent illum huwa haddiem regolari ta' dan ic-centru ma taffettwax id-drittijiet tieghu ezistenti taht xi aspett iehor bhal ma hu d-

dritt fundamentali tieghu kontra diskriminazzjoni. Infatti s-Sur Carmel Bonello fid-depozizzjoni tieghu semma xi vantaggi li r-rikorrenti ma ghandux sakemm ma jkunx haddiem tal-Gvern. Ghal dawn il-motivi jichad ukoll din l-eccezzjoni…

Ghalhekk wara li cahad l-eccezzjonijiet tal-intimati hlief ghal dik relattiva ghall-Ministeru tat-Turizmu, it-Tribunal jilqa' t-talba tar-rikorrenti u jirrikmanda li jinghata appointment mal-Gvern b' effett mid-data li nghataw il-haddiema l-ohra in segwitu tac-cirkolari fuq imsemmija u jitpogga fil-lista ta' seniority daqs kemm ha l-hatra dakinhar."

Ikkunsidra

Illi hu manifest li l-impieg tar-rikorrent huwa wiehed irregolari. Dan jirrizulta car mill-Kostituzzjoni Artikolu 110 (6) u ma hemmx ghalfejn it-Tribunal jerga jaghti r-ragunijiet li nghataw fuq. Issa l-haddiema irregolari gew moghtija il-beneficcju li jsiru haddiema regolari a bazi tac-cirkolari mahruga fl-1 ta' Marzu, 1993 li tat il-possibilta` lill-haddiema irregolari impjegati bhala tali qabel l-10 ta' Mejju, 1987 jigu offruti mpieg permanenti mal-Gvern fi Grupp A tal-gradi Industrijali b'effett mill-1 ta' Jannar, 1992. Dak hu li gara fil-kaz tar-rikorrent odjern. Il-kaz ta' Desira msemmi mill-istess rikorrent huwa totalment differenti minn dak tar-rikorrent minhabba li f'dak il-kaz ta' Desira l-ilment kien bazat fuq trattament differenti favur l-impjegati nisa mill-irgiel u minhabba nuqqas ta' impieg regolari mal-Gvern. Hawn ir-rikorrent gie offrut dan l-impieg regolari bhala Grupp A li lir-rikorrent ma ghogbux u dan it-Tribunal jista' facilment jifhem ghaliex izda min-naha l-ohra ir-rikorrent odjern ma gie bl-ebda mod diskriminat kontra. Wara kollox l-istess ghamel it-Tribunal fil-kaz ta' Francis Hili u tant rikorrenti ohra li kellhom impieg irregolari.

Inoltre it-Tribunal seta' jehles hafif fuq il-fatt li l-kawza ma kienitx diretta kontra d-Direttur tal-Kultura izda hass li ghandu jaghti ragunijiet aktar dettaljati.

Ghal dawn il-motivi jilqa’ l-eccezzzjonijiet tal-intimati.

Minhabba n-natura tal-kaz spejjez bla taxxa.

--------------------------------TMIEM--------------------------------